

מראי מקומות- זבחים ק"ו

דקיי"ל כריה"ג, אבל למה השמיט הא דצריך להיות שם דשן. וע"ש מש"כ ליישב זה באריכות, ואכמ"ל.

(ג) **שיהא שם דשן- ע' בחי' הגרי"ז שהביא** מש"כ **הראב"ד** בפי' לתו"כ לחדש, דבעינן שישאר מונח שם הדשן של הפרים הנשרפים, ותמה הגרי"ז על זה, מנין דין כזה דצריך להשאר שם הדשן. ועוד כ' הראב"ד דאם אין שם דשן המזבח דיכול ליקח מדשן הפרים הנשרפים, וגם ע"ז תמה הגרי"ז, הא כדי שיהי' נקרא בית הדשן צריך להיות שם דשן שיש עליו דינים, וזהו רק בדשן המזבח, דדשן פרים הנשרפים אין עליהם שם דינים והוי כאפר כירה. אולם צידד, דאולי כיון דהצריך שישאר אפר הפרים שם, א"כ שפיר יש עליהם דינים, וממילא הו"ל מקום דשן על ידי זה.

(ד) **השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור מטמא בגדים- פרש"י**, דהאי תנא ס"ל כר"ש דאין מטמאין בגדים עד שיוצת בהן את האור. ותמה השפת אמת על דבריו, מנין לו דתנא זו צריך לסבור כר"ש, הרי אפי' לרבנן דס"ל דהמוציא טמא, מ"מ גם השורף טמא, ואי משום דלרבנן המצית אור נמי טמא, זה אינו, שהרי המצית אור דכאן היינו קודם שהניח שם הפרים, דלא מסייע בשריפתה, והניח בצע"ג. וצידד הלקוטי **הלכות** (זבח תודה ד"ה השורף) דאולי הבין רש"י בהברייתא דאפי' מי שמצית האור בגופן אינו מטמא, עד שיצית האור ברובן, וזהו כר"ש. ולפי זה יהי' חסר תיבת "ברובן" בסוף דברי רש"י

השוחט והמעלה

(ה) **השוחט והמעלה בחוץ חייב וכו'- ע' בערוך לנר** (יבמות ז:; ברש"י ד"ה כגון) דכ' להסתפק במה נחשב מעלה בחוץ, האם מי שהעלה למזבח שאין שם אש,

(א) **אלא לרבנן היכא שריף להו- כ' העולת שלמה** בשם החק נתן, דמה דלא פריך הגמ' מנא להו לרבנן בכלל דשורף אותו חוץ מג' מחנות, היינו משום דאי' בתוס' לקמן (קז:;) דאפי' אם אינו מופנה, מ"מ מכח גילוי מילתא ילפי' דחוץ למחנה היינו חוץ מג' מחנות.

(ב) **לצפון ירושלים חוץ לג' מחנות, ר' יוסי הגלילי אומר אבית הדשן נשרפין- כ' בלקוטי הלכות** דת"ק וריה"ג פליגי בתרתי, דת"ק ס"ל דצריך לשורפו בצפון של ירושלים, אבל אין קפידא שיהא שם דשן. אבל ריה"ג ס"ל דרק צריך לשורפו חוץ לג' מחנות, ואין קפידא לאיזה רוח. אבל גם ס"ל דצריך להיות דשן שם מעיקרא. ולדינא, כ' הלקוט"ה דנראה דקיי"ל כריה"ג, דאין קפידא לאיזה רוח צריך להיות, וגם כ' בהמשך דלענין דשן לא קיי"ל כוותי', דאין צריך להיות דשן שם. וע"ש **זבח תודה** דכ' דבזה מיושב מה שהק' האחרונים על הרמב"ם דלא כ' לאיזה רוח צריך לשורף הנשרפים, וגם לא כ' הרמב"ם דצריך להיות שם דשן. אלא דהניח בקו' מה שלא פסק הרמב"ם דצריך להיות מקום משופך, דהא משנת ראב"י קב ונקי. וע"ע **בחי' ר' ארי' לייב** (ל"ב) דהק' על הלקוט"ה, דלדעתו יצא דאין ב' המחלוקות שייכים להדדי כלל. ולכן הוא פי' דשפיר נח' בתרתי, אלא דתלויים זב"ז. דהיינו, דת"ק ס"ל דהתורה קבע מקום לשריפה, וזה נקרא בית הדשן, ואין צריך להקדים שם דשן כדי שיהי' נקרא בית הדשן, דהא בעצמותו מקום זה הוא בית הדשן. והיינו משום שיש בה קביעות מקום (דהיינו בצפון). אבל ריה"ג ס"ל דקביעות מקום הדשן הוא מקום שיש שם דשן, ואין צריך להיות באיזה מקום דוקא, דע"י הא גופא דאית בה דשן נקרא בית הדשן. אבל הק' על ביאור זה, דא"כ, נהי דא"ש מה שלא פסק הרמב"ם דצריך להיות בית הדשן באיזה מקום, כיון

מתקבל בפנים, וכה"ג חייב בחוץ, ואף
דהגמ' השיב כן לקמן, אולם מה עלו על
דעת רבנן להק' כן, וצע"ג. וע' ברש"ש
דכ' להוכיח דכלל זה דכל שאם עלו לא
ירדו חייב אם העלן בחוץ, לאו דוקא הוא,
וכיון דלאו דוקא הוא, ומצינו דיוצא
דומיא לפסול חסר, ובחסר אמרי' דאם
העלה בחוץ דפטור, וא"כ י"ל דה"ה
בפסול יוצא.

(ט) **עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן
בשעת איסור הבמות וכו' - פרש"י,**
משהוקם המשכן, דאילו הנך דהוקדשו
מעיקרא, אי לא מרבינן להו קרא בהדיא,
מסתמא לא שמעי' להו. והק' הגרי"ז,
איך שייך כלל להקריב במשכן הני
קרבנות דהקדישו קודם הקמת המשכן,
הרי קודם הקמת המשכן הי' תורת
הקרבנות אחרת לגמרי, דהכל כשרים
להקריב בהמה וחי' ועוף. ותי' דצ"ל
דלכתחלה הקדישן להקריבן כשיהי'
המשכן הוקם, ומ"מ מקרי קדשים
שהקדישן בשעת היתר הבמות.

(י) **לא תעשה מניין, ת"ל ולא יזבחו עוד...**
אלא אמר אביי, ק"ו... וכי מזהירין מן
הדין - פרש"י, לא תעשה להקדיש בשעת
היתר הבמות מנין, וכו'. והק' הקרן אורה,
הרי לכאור' קו' אביי הוי קו' ק', שהרי
לכאור' אם אפי' הקדישו בשעת היתר
במות איכא אזהרה, כש"כ אם הקדישו
בשעת איסור במות, דהא הוי בכלל
אזהרה זו, ואי"ז ק"ו, אלא גילוי מילתא,
ומאי פריך עלי' דלדבריו נילף ק"ו חלב
מנבלה, דשם הוי ב' איסורים. וע"ש שכ'
ליישוב דכיון דסכ"ס בעינן ק"ו לזה, א"כ
שפיר פרכינן וכי מזהירין מן הדין, ע"ש.
וע' בחי' הגרי"ז דג"כ עמד בזה, ותי'
דאה"נ, יהי' לאו אפי' בלא קרא מיוחד,
אלא מה שצריך קרא הוא לענין כרת,
דהא קיי"ל דאם אין אזהרה אין עונש,
וצריך להיות האזהרה אזהרה מיוחדת
לכרת זה, ולכן צריך לאו מיוחד לכרת
דמקדיש בזמן איסור במות [וצ"ע כוונתו בכל
זה].

ושוב אחר הביא האש, האם המעלה
חייב. וכ' דמסתבר דצריך להיות דומיא
לבפנים, וכמו דבפנים העלאה היינו על
המערכה של אש, כמו כן בחוץ לכאור'
צריך להיות מעלה על האש, וגם מי
שהביא האש לחוד אינו חייב, דצריך
שניהם, וכן כ' לדקדק מדברי החינוך.
אולם הק' עפ"ז מש"כ רש"י שם, דאליהו
הנביא בהר הכרמל עקר האיסור כרת
דהעלאה בחוץ. ולפי הנ"ל, הרי לא עשה
האיסור כרת, דשם לא הי' שם אש,
דהאש ירד מן השמים. וע"ש שכ' לתלות
זה במח' תנאים, דבאמת איכא תנא דס"ל
דע"י העלאה לחוד חייב, ע"ש.

(ו) **השוחרט והמעלה בחוץ חייב וכו' -**
פרש"י, דהיינו ששחט והעלה בחוץ
בהעלם א', וחייב על שתיהן, שהרי הן
שני גופי עבירה. והק' המנחת אברהם
(ח"ג, עמ' ק"י), למה צריך רש"י לפרש
כן, הרי יש לפרשו כפשוטו, דבאמת היו
בב' העלמות, ונח' ת"ק וריה"ג אם חייב
בכלל על העלאה לחוץ, ול"ל לפרש
דמיירי בהעלם א'. ותי' בשם הגרי"ז,
דהי' ק' לרש"י לשון המשנה, ל"ל למימר
חייב על השחיטה וחייב על העלאה,
הול"ל סתם דחייב. ולכן פי' רש"י
דכוונת התנא להוסיף עוד חידוש בזה,
דגם חייב שתים בהעלם א', דב' חיובים
נפרדים הם לגמרי.

(ז) **חייב על השחיטה וחייב על העלאה - ע'**
במנחת אברהם (ח"ג, עמ' קי"ג) שהביא
מהגר"מ סולבייצקי שהעיר דלכאור' כיון
דשחטו בחוץ, הרי הוא כקדשים שמתו
דאין בהם דין מעילה, וא"כ למה יהי'
חייב על העלאתן בחוץ, הרי לכאור' אין
קדשים הוא עוד, ואין חייב על העלאה
בחוץ אלא בקדשים. והוכיח מכאן דנהי'
דאמרי' דקדשים שמתו פקע דין מעילה
מהן, אולם מ"מ שם קדשים עדיין הם
עליהן, וממילא שייך בהו האיסור
דשחוט חוץ.

(ח) **כיון שהוציאו פסלו - הק' רעק"א,** הא
בפסול דיוצא דאם עלו לא ירדו מקרי

יד) **מה למותין שכן אין לו תקנה** - הק' העולת שלמה, הא שפיר אית לי' תקנה, דהא נותר הוי לאו הניתק לעשה. וע"ש שכ' לבאר דאין כוונת הגמ' דפסח יש לו תקנה לאיסורו, אלא הביאור דיש לו תקנה, דהיינו שיש תקנה למה שעשה, משא"כ בנותר, דאין תקנה למה שעשה, דכבר נותר הוא, ואף דיכול לנתק האיסור ע"י העשה, מ"מ אי"ז תקנה למה שעשה.

יא) **משביעית** - כ' הרש"ש דאין כוונת הגמ' לענין עבודת קרקע, דא"כ איכא לאוי טובא כגון זה, כמו לא תחסום, ולבישת שעטנז, והרבה כיוצא בזה. אלא מיירי באכילת פירותיה שלא כדין, אלא דהק' דלא מצא בזה לאו בפירוש. ועוד הוכיח הקהלות **יעקב** (מ"ו, ט"ו) דמיירי לענין איסור אכילת פירות בשביעית, דהא כל קו' הגמ' הם מאיסורי אכילה. ועוד, דדחי הגמ' מה לשביעית שכן תופסת את דמיה, וזה שייך רק באכילת פירות שביעית. וגם הק' איזה לאו אי', והביא מש"כ השו"ת **מהרש"ם** דהיינו הלאו דלא תאכל כל תועבה, אלא דהק' הקה"י דא"כ מ"ש שביעית דנקט, הול"ל לא תאכל כל תועבה. וע"ש שכ' לחדש ע"פ דברי התו"כ דא"י לאו לאכול פירות שביעית אחר ביעור מהא דכתי' ולא נאסוף את תבואתנו, דהיינו דאיננו מותרים לאסוף לצורך אחר הביעור. ואף דלא נכתב בלשון אזהרה אלא בלשון סיפור, מ"מ, מאחר שכ' התורה לשון זה, שפיר יש ללמוד ממנה דא"י לאו.

יב) **וכי מזהירין מן הדין** - ע' במנחת חינוך (קפ"ו, א') שהק' דלש"י המגיד משנה דכל היכא דאיכא עשה לא אמרי' דאין מזהירין מן הדין, א"כ מהו קו' הגמ', הרי איכא כאן עשה. וכן הק' על מש"כ **המשנה למלך** בשם הספר **המצוות להרמב"ם** (שורש י"ד), דכל היכא דא"י עונש לא אמרי' דאין מזהירין מן הדין, הרי כאן כתיב עונש, וא"כ מהו קו' הגמ' וכי מזהירין מן הדין, והניח בצע"ג.

יג) **א"כ לא יאמר לאו בחלב** - הק' הקרן אורה, למה הק' בחלב, הו"ל להק' למה לא כתי' לאו דדם, וזה לא יהי' יכול לתרץ דמה להנך שכן לא הותרו מכללן, דגם דם לא הותר מכללו. וכ' דמה דהק' מלאו דחלב לנבלה, היינו משום דשניהם כתיבי בפרשה א', וזה דומה להא דכאן, דאיסור דקדשים שהקדיש בשעת איסור הבמות והא דבשעת היתר הבמות בחדא פרשה הם, אבל מדם לא יהי' יכול להק' בכלל. וע"ש עוד מה שהק' ע"ז.